

Tale af Lars Barfoed til Sankthans 2023 i Frederiksberg Have:

Tak for invitationen til som formand for Foreningen NORDEN at tale her ved denne traditionsrige Sankthans aften i Frederiksberg Have. Her fejrer vi midsommeren og sommerens lange lyse aftener. Vi fejrer lyset. Det kan vi gøre – ikke blot i Danmark, men i hele Norden.

Vi taler ligefrem om det særlige nordiske lys, der har præget både malerkunsten og arkitekturen. Ude i verden tales der også om "the nordic light". Guldalder-malerne og siden Skagen-malerne er nogle af de danske kunstmalere, der har forstået at indkredse dette særlige lys.

Lyset er noget af det, der forener os i Norden, lige som meget andet forener os. Vi har også en fælles historie, der ganske vist ikke altid har været fredelig. Der har i perioder været krig mellem Norge, Sverige og Danmark. Men som tiden er gået har vi skabt noget helt særligt i den region af verden, som Norden er.

Ikke mindst er der fred imellem os. Når konflikterne er på det højeste, er det oftest på grund af en fodboldkamp. Historien har lært os, at når vi arbejder sammen, så opstår der også et venskab. Et venskab der udelukker krig.

Det var også baggrunden for stiftelsen af Foreningen NORDEN for over 100 år siden lige efter 1. Verdenskrig først i Danmark, Sverige og Norge og siden i alle de nordiske lande. Der skulle være fred og forståelse mellem nationerne og deres befolkninger under mottoet "kendskab giver venskab". Det har siden vokset sig til en stærk

forening. Alene i Danmark har vi cirka 9.000 medlemmer og lokalforeninger i hele landet med masser af aktiviteter. Sammen gør vi en målrettet indsats for at styrke samarbejdet i Norden på alle leder og kanter.

Men inden der var gået 20 år fra den første verdenskrig, var der igen krig; ikke mellem de nordiske lande, men i Europa. Anden verdenskrig var startet og sluttede først efter, at store dele af verden – og hele Europa, endnu en gang var blevet hærget af krigens rædsler.

Efter fredsslutningen i 1945 fik vi FN, NATO og de Europæiske Fællesskaber, der nu er blevet til EU. Alt sammen for at hindre nye altødelæggende krige. Og så fik vi i vores egen region Nordisk Råd og senere Nordisk Ministerråd.

Alligevel har vi nu igen en krig i Europa. En krig der har hærget Ukraine i over et år. Det er en ulykke og en tragedie for de tusinder af ukrainere, som lige nu lider frygteligt under den krig.

Men der er ikke mindst én afgørende forskel til de to verdenskrige i sidste århundrede. Og det er, at hele Europa og USA har holdt sammen og viser en ubrydelig opbakning og støtte til Ukraine i deres forsvar mod et aggressivt Rusland. Fællesskaberne i NATO og EU har vist deres betydning. Det har vist sig helt afgørende – også for vores egen frihed, selvstændighed og fred.

I Danmark og i hele Norden har vi fred og sikkerhed. Det gælder også i forhold til resten af Europa.

Lige efter 1. verdenskrig blev det nordlige Slesvig ved en folkeafstemning genforenet med det øvrige Danmark. Afstemningen afspejler demokratiet og respekten for folkernes selvbestemmelse, som er de værdier, der samler Europa i støtten til Ukraine. Ingen steder står de fælles europæiske værdier derfor stærkere end netop her, hvor de var på spil og sejrede efter 1. Verdenskrig.

Den fredelige sameksistens på tværs af den dansk-tyske grænse og respekten for de nationale mindretal på begge sider af grænsen vidner om en fredelig og demokratisk kultur, der hviler på gensidig respekt. Men den symboliserer også, hvordan Danmark i realiteten bygger bro mellem Europa og resten af Norden.

Det er ikke tilfældigt, at rejsende sydfra møder ikke blot Dannebrog men alle de nordiske flag, når de krydser grænsen til Danmark. Man møder flagene ved grænseovergangene mellem Tyskland og Danmark. Det var politimesteren i Gråsten, som efter befrielsen i 1945 i samarbejde med Foreningen NORDEN tog initiativet til ordningen. Og det er den dag i dag Foreningen NORDEN, der med støtte fra den danske stat står for flagningen.

Flagene symboliserer, at når man krydser grænsen fra Tyskland er man ikke blot kommet til Danmark; man er kommet til Norden.

Vi skal i Norden evne både at stå sammen og spille hinanden stærkere og samtidig at bygge bro til resten af Europa og verden med alt det, vi har at tilbyde.

Det er store og voldsomme udfordringer, vi ser frem mod og allerede er midt i som samfund. Det gælder

- de store geopolitiske forandringer, der sker i disse år;
- krigen i Ukraine og den usikkerhed det betyder i Europa,
- klimaudfordringerne,
- risikoen for svigtende energiforsyning,
- global økonomisk konkurrence,
- risikoen for konflikter i Arktis samt
- et stigende krav fra USA (uanset hvem som er præsident) om, at Europa skal klare mere selv.

Men udfordringerne rummer også mange muligheder. Set fra et nordisk perspektiv er behovet – og dermed muligheden – for et stærkere nordisk samarbejde større end måske nogensinde før. Når det handler om fred og sikkerhed, åbner der sig derudover helt nye perspektiver med Finlands, og forhåbentlig også snart Sveriges, medlemskab af NATO.

Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd har det mål, at vi i Norden skal blive verdens mest integrerede, bæredygtige og konkurrencedygtige region. Og netop når vi står over for store fælles udfordringer, taler alt for, at vi rykker tættere sammen.

For sammen står vi faktisk stærkere, end man måske skulle tro.

Tilsammen favner vi geografisk over en stor del af den nordlige halvkugle fra Grønland over Island og Færøerne til Danmark, Norge, Sverige, Åland og Finland.

Hvis vi lægger vores økonomier sammen, er vi verdens 11. største økonomi.

Vi deler langt humanistiske værdier om menneskerettigheder, demokrati og ligestilling.

Vi har en fælles historie og en fælles kultur. Og vi forstår langt hen ad vejen hinandens sprog.

Det er i det lys, vi skal se mulighederne for netop nu og i de kommende år at styrke det nordiske fællesskab og samarbejde. Det gælder politisk. Men det gælder også erhvervsmæssigt, kulturelt og i civilsamfundet.

Jeg startede min tale med at nævne det særlige nordiske lys, der bidrager til at forene det særlige ved Norden. I Foreningen NORDEN vil vi gerne bidrage til, at der bliver skruet op for det nordiske lys. Indadtil for at bevare og styrke både vores værdier, demokrati, sikkerhed og økonomi. Og i fællesskab udadtil for at "the nordic light" også kan lyse op og bidrage til at skabe fred, respekt for menneskerettighederne samt en positiv økonomisk udvikling de mange steder i verden, hvor der er brug for det.

Jeg ønsker jer alle en fortsat god Sankthansfest og en dejlig sommer!

Tak for ordet!